

Hodnocení diplomové práce Petry Luknárové *Proměny dramatu 50. let.*

Práce usiluje postihnout a představit vývoj dramatu na pozadí pohnutých událostí pátého desetiletí minulého století, zaznamenává proměnu repertoáru, struktury her, kritických hodnocení. Procesu přeměn nelze porozumět bez představení kulturně politických „kulis“, v nichž probíhal, proto jsou první kapitoly věnovány nástinu kulturně politických okolností přibližně od února 1948, zmíněny jsou výrazné politické mezníky (úmrtí Stalina a Gottwalda, XX. sjezd sovětských komunistů, II. sjezd SČSS) a okolnosti geneze nové estetické normy.

Proces přeměn (od identifikace k emancipaci či od „básnického humanismu“ k syrové „střízlivosti“) autorka představuje ve třech relativně samostatných kapitolách *Počátky 50. let* (pozornost věnována tzv. budovatelskému dramatu a hrám V. Káni a J. Drdy), *Rozpomínání* (M. Stehlík, V. Jelínek, M. Jariš) a *Dívaldlo jinak* (P. Kohout, Fr. Hrubín, Vr. Blažek), v každé z nich jsou analyzována reprezentativní dramata, dnes téměř zapomenutá (Oldřich a Božena J. Drdy, *Nositelé řádu* M. Stehlíka, *Inteligenti* M. Jariše, *Záříjové noci* P. Kohouta či *Třetí přání* Vr. Blažka) nebo nedostupná (*Skandál v obrazárně* V. Jelínka), jakkoliv svého času tvořila páteř iluze o možnosti ideové přeměny společnosti.

Autorka zvolila téma z „prehistorie“, snad se záměrem pročíst se kamsi k počátkům porozumění období odkázaného kdysi F. Peroutkou spíše psychiatrům než literárním historikům, cením si velmi úsilí jí vynaloženého k získání a prostudování pro ni jistě nesnadných textů her i nejednoznačných kritických reflexů a zejména způsobu, jímž proměny a zvraty v dramatické tvorbě zvoleného období zpracovala. Text práce nese zřetelné příznaky nelehkých vnitřních zápasů, jež autorka podstupovala: porozumět diktátu často protichůdných politických prohlášení, strategii zaměřené na manipulování s publikem hraničící s jeho ohlučováním („*Dávat obecenstvu to, co je mu potřeba dát tak, aby si myslilo, že dostává to, co chce samo*“ s. 12), příkazům a zákazům přes připouštění křivd, vyrovnávání se s nimi až k jejich omlouvání, přes opatrné náznaky satiry až

k porozumění a smiřování a usmiřování se na konci periody – touto cestou není snadné projít.

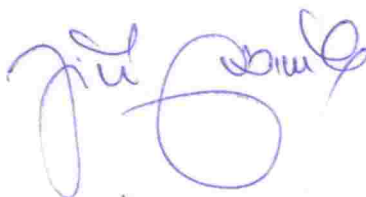
Za velmi cenné považuji rovněž autorčiny analýzy a interpretace zvolených divadelních her, odmítá výklady tradované v literatuře a k analýze textů přistupuje s vlastní hodnotící „výbavou“ nezátíženou chápavým omluvným pohledem pamětníků či záští až výsměšným reinterpetacím.

Autorka dle mého předložila velmi zdařilou práci i přes jistá zakolísání. Vytýkám jí některé obtížně srozumitelné či neobratné formulace: *Prvním bylo..., druhá bylo...*“ (s. 2), *Strana se bála také vlivu církve a možnosti její konkurence v následování lidmi...*“ (s. 4), *český národ se znovu ocitl pod tlakem tvrdé cenzury... SSSR chtěla...* (s. 5), *snažil se podat zainteresovanému lidu zprávy* (s. 9), *zajat do koncentračního tábora* (s. 31) i jinde, několik chyb gramatických (mj. s. 13, 15, 21, 32, 39), při interpretaci Hrubínovy Srpnové neděle postrádám podstatnější zmínku o úloze party mladých, kteří myslím mají v textu podstatnější roli než je jim přisouzena jedinou větou uprostřed s. 44.

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat jako velmi dobrou.

V Plzni 26. července 2013

Jiří Staněk

VEDOUcí PRÁCE